

**”Man ser det som ett hack.
Något lätt som ingen
behöver få veta”**

En rapport om barns upplevelser
och erfarenheter av sugardejting.

@ECPATSverige
 Garvargatan 20
 112 21 Stockholm
 +46 (0) 8 598 920 00
 info@ecpat.se
 www.ecpat.se
 www.dittecpat.se
 www.ecpat.se/hotline
 www.ecpat.se/vuxenstod
 ECPAT Sverige, 2024

Författare
 Maria Thell, utredare, ECPAT Sverige
 Fabiola Lind Vasquez, utredare, ECPAT Sverige

Layout
 Anna Frödell, kommunikatör, ECPAT Sverige

Bilderna i denna rapport är genrebilder och personerna på bild har ingen koppling till innehållet eller citaten i rapporten.

ECPAT Sverige

ECPAT är en barnrättsorganisation som arbetar mot sexuell exploatering av barn. Det gör vi på flera sätt. Vi sprider kunskap om brottsligheten och förebygger så att barn och unga inte utsätts. Vi arbetar med opinionsbildning och påverkansarbete mot makthavare och vi samarbetar med myndigheter, företag och andra organisationer. Vi driver även ECPAT Hotline – en webbaserad anmälningssida, ECPAT Vuxenstöd samt Ditt ECPAT, där barn och unga kan få hjälp, stöd och kunskap om nakenbilder, sexuella kränkningar, hot och övergrepp på eller utanför nätet. ECPAT Sverige ingår i ett globalt ECPAT-nätverk med 125 organisationer i 104 länder.

Vår utgångspunkt är alltid att barn är experter på sin egen situation och att det är vuxnas ansvar och skyldighet att ta del av barnens verklighet, så som barnen själva beskriver den.

Innehåll

Förord	5
Sammanfattning	6
Inledning	8
Tidigare forskning	9
Brottstyper	10
Vad säger barnkonventionen?	11
Så här har vi gjort	12
Barnet som analytiker	13
Syftet med rapporten	13
Vad är sugardejting?	14
Både positiva och negativa uppfattningar	15
Hur vanligt är det?	16
Varför sugardejtar barn?	18
Pengar	20
Självskada	21
Sugardejting som en trend	21
Vem sugardejtar barnen?	22
Hur sugardejtar barnen?	24
Fysiskt eller digitalt	26
När det blir svårt	27
Lojalitet	27
Hot och våld	28
Oro över att själv ha begått brott	28
Barnens mående	29
Svårt att prata med vuxna	29
Barnens analys	30
Så här gjorde vi	30
Vad är sugardejting?	31
Positiva och negativa uppfattningar	33
Barnens mående	33
Sugardejting som en trend	34
När det blir svårt	35
Varför är det svårt att prata med vuxna?.....	36
Vad behöver vuxna förstå?.....	36
Diskussion	38
ECPAT kräver	40
Referenser	42

**"Man kan få mycket betalt,
få fler fördelar än män
och det är faktiskt inte så
hemskt om man vill det"**

(FLICKA, 16 ÅR, ANALYSINTERVJU)

Barnens perspektiv är nyckeln till rätt stöd

UTNYTTJANDE AV BARN genom köp av sexuell handling är ett allvarligt sexualbrott som kränker barnets mänskliga rättigheter. Ansvar för brottet är helt och hållet förövarens. I denna rapport har vi frågat om barns erfarenheter av att utnyttjas av vuxna för köp av sexuella handlingar, med särskilt fokus på så kallad sugardejting. Genom att förstå barnets perspektiv och upplevelser kan vi skapa en tryggare och mer inkluderande miljö där barn och unga kan känna sig sedda, hörda och respekterade. I arbetet har vi behövt ifrågasätta oss själva och våra föreställningar om vad som är rätt och fel för att förstå barns egna perspektiv och erfarenheter.

I rapporten framträder en bild av barns egen agens och deras varierande syn på sugardejting. Många barn uttrycker att det är deras eget val och att de ser det som en möjlighet till extra pengar. Det kan till och med beskrivas som något roligt, förutsatt att det sker på deras egna villkor och med det som barnen upplever som samtycke. Vi ser en mer komplex bild av varför barn sugardejar än att det alltid handlar om ett självskadebeteende eller om psykisk ohälsa. I vår undersökning *Nude på nätet* från 2022 och i kontakt med barn och unga i vår stöddlinje, ser vi att andra motiv såsom ekonomiska behov, kan vara avgörande för barnens val. En 16-årig flicka säger: "Man kan få mycket betalt, få fler fördelar än män och det är faktiskt inte så hemskt om man vill det."

Först när vi tar till oss barnens perspektiv kan vi skapa relevanta och effektiva stödinsatser som verkligen når fram. Det innebär att vi måste våga utmana våra egna fördomar och föreställningar om vad som är moraliskt rätt och fel. Det handlar om att se varje barn som en individ med unika behov och erfarenheter. Att acceptera att alla barn som sugardejar eller säljer sex inte anser sig vara utsatta för ett övergrepp är inte detsamma som att ta bort ansvar från förövaren. Det är oerhört viktigt att vi vuxna kan förhålla oss till båda perspektiven samtidigt.

Jag hoppas att denna rapport ska bidra till en djupare förståelse och ökad kunskap om barns verklighet, och att den ska vara till nytta för alla som arbetar med barn och unga som på olika sätt utsätts för sexuella övergrepp.

Slutligen vill jag rikta ett stort tack till alla barn och unga som modigt har delat med sig av sina erfarenheter och kunskaper. Vi tar ert förtroende på största allvar och kommer att förvalta det väl.

Anna Karin Hildingson Boqvist
Generalsekreterare ECPAT Sverige

Vi ser att barnen har fler motiv till att sugardejta eller sälja sex än vad den allmänna bilden, som ofta kretsar kring självskadebeteende och psykisk ohälsa, visar.

Sammanfattning

I DENNA RAPPORT presenterar vi resultaten från ett av de fördjupningsområden som fanns med i ECPAT Sveriges (ECPAT) berättelsebaserade undersökning "Nude på nätet" från 2022 och fokuserar på barns erfarenheter av och attityder till övergrepp där de utnyttjas av vuxna för köp av sexuell handling. 1 516 barn i åldrarna 10–17 år svarade på frågorna i fördjupningsdelen. Många av dessa barn har också valt att lämna fritextsvar med tankar, erfarenheter och råd som finns citerade i rapporten. Utöver barnen i enkäten har vi även tagit med erfarenheter från barn som vänt sig till vår stödverksamhet Ditt ECPAT. Vår sammanställning av den kvalitativa och kvantitativa datan analyserades sen av 14 barn i intervjuer.

Barnen besvarade frågan om de själva, eller någon de känner, har erfarenhet av sugardejting. Drygt en fjärdedel av flickorna, en fjärdedel av pojkarna och 36 procent av de ickebinära svarade antingen ja eller jag tror det.

Vi ser att barnen har fler motiv till att sugardejta eller sälja sex än vad den allmänna bilden, som ofta kretsar kring självskadebeteende och psykisk ohälsa, visar. Självskadebeteende som grund lyftes oftare fram i fritextsvaren från de barn som inte själva har, eller känner någon som har, erfarenhet.

Det vanligaste skälet till att barn sugardejtar är ekonomiskt. Sammantaget ser vi att barnen i fritextsvaren gav både positiva och negativa bilder av sugardejting och att sälja sex. Vissa barn menade att det är upp till var och en – det är din kropp och ditt val. En del barn svarade att det är kul och bra att tjäna extra pengar, andra uttryckte att det är okej så länge båda parter är med på det. Den allmänna bilden i forskningen och i media av sugardejting som ett självskadebeteende är problematisk av flera anledningar; dels osynliggörs förövaren när ansvaret läggs på barnet, dels kommer många barn inte att känna igen sig i beskrivningen av dem själva. Att acceptera att alla barn som sugardejtar eller säljer sex inte anser sig vara utsatta är inte detsamma som att ta bort ansvaret från förövaren.

Om barnen kommer i kontakt med vår stödverksamhet handlar det ofta om att något har hänt och att de behöver stöd för att ta sig ur sin situation. En del barn berättade att de hade försökt prata med vuxna yrkesverksamma och att det inte alltid hade gått bra. Skuld- och skamkänslorna hade ofta förstärkts genom att ansvaret för det som hänt hade lagts på barnen. Om insatser endast riktar in sig till barn som är självskadande minskar sannolikheten för att barn som inte uppfyller de kriterierna

vill ta del av dem. Forskning på socialtjänstens utredningsprocesser har visat att när barn inte får komma till tals eller ge sin bild av vad problemet är, tenderar utformningen av skydd och stöd att bli dåligt anpassad till de faktiska problem som dokumenterats i barnutredningen.

Samtalet med ett barn som har sålt fotbilder vid ett tillfälle kommer inte att vara detsamma som samtalet med ett barn som har flera års erfarenhet av att sälja sex. Om ett barn inte själv upplever det som problematiskt att skicka anonyma bilder till en vuxen finns risken att ett samtal om övergrepp och förövare varken känns relevant eller landar väl hos barnet. Den vuxna behöver också enligt

barnen bry sig om att ta reda på varför barnet gjorde som det gjorde – vad som var orsaken för just det här barnet. Att vuxna vet varför, kan bidra till att de bättre kan hjälpa barnet vidare.

Liksom i tidigare studier, blir barnens agens tydlig i denna studie och att förstå barnens verklighet innebär att vuxna måste våga utmana rädslor och egna föreställningar – även när det gäller vad som kan anses vara moraliskt rätt. Barnen lyfter vikten av att bli sedd som en individ där den vuxna måste förstå hur barnet känner inför sin egen situation.

* Barn som svarat antingen ja eller jag tror det på frågan om antingen de själva eller någon de känner har sugardejtat

Inledning

BEGREPPET SUGARDEJTING används ofta för att beskriva en relation mellan en äldre person och en yngre person, där den yngre får pengar, saker eller tjänster för att vara i relationen. Ofta finns uttalade eller outtalade krav på sex.¹ Sugardejting handlar dock många gånger inte bara om sex utan innehåller också relationsliknande inslag och en upplevd ömsesidighet, där båda personerna får ut något av relationen.²

Denna rapport bygger på erfarenheter och perspektiv från de barn som deltar i ECPAT Sveriges (ECPATs) årliga undersökning Nude på nätet, eller som kommer i kontakt med vår stödverksamhet Ditt ECPAT.

Barnen som deltog i enkäten fick svara på frågor om sina attityder och erfarenheter kring sugardejting och att sälja sex. I våra stödjande kontakter

med barn ser vi att vissa gör stor åtskillnad mellan de två begreppen, medan andra tycker att de betyder samma sak. Många av barnen använder begreppet sälja sex för att sedan beskriva en process som liknar eller överensstämmer med sugardejting, enligt definitionen ovan. När barnen pratar om sugardejting är det också vanligt att de använder termer som sugarmommy och sugardaddy. Vi är medvetna om att användningen av begrepp som "sälja sex", "sugardejting" och "sugardaddy" kan uppfattas av läsaren som att vi förminskar brottens allvar, men med denna rapport vill vi lyfta fram barnens egna röster och inkludera kunskap från barnen oavsett vilka ord de själva använder.

När vi använder begreppen barn och unga utgår vi från definitionen i artikel 1 i FN:s konvention om barnets rättigheter där det framgår att ett barn är en människa under 18 år.

Tidigare forskning

KUNSKAPSLÄGET VAD GÄLLER barns egna perspektiv på sugardejting är begränsat. Genom enkäter har forskare kunnat se att barn från 14 år och uppåt befinner sig på sugardejtingsajter, men de kvalitativa studier som gjorts har i regel fokuserat på personer över 18 år. Studier som är gjorda med vuxna informanter bekräftar delar av det som barn berättar för oss på ECPAT, till exempel att sugardejting kan betyda väldigt olika saker för de som sugardejtjar. Vissa beskriver att sugardejting kan erbjuda en "polerad yta" på vad som egentligen är sex mot ersättning.³ Yrkesverksamma så som personal från polis och socialtjänst, har också uttryckt att sugardejting handlar om "glamouröst förpackade sexköp, som inte sällan involverar minderåriga".⁴ Andra som sugardejtjar uttrycker uppskattning till att sugardejting, utöver sex, kan innehålla andra aktiviteter som är vanliga i relationer samt är mer informellt och flexibelt än att ha sex mot ersättning – vilket snarare ses som en transaktion.⁵ Sugardejtingsidor på nätet visar upp en glorifierad bild, som vid en första anblick kan uppfattas som något helt annat än sex mot ersättning. Forskning har visat att det inte bara handlar om att sugardejting framställs som något annat, utan att det också är ett fenomen med flytande gränser.⁶

I en svensk intervjustudie där unga kvinnor (15-25 år) intervjuades om sina erfarenheter och upplevelser av att sälja sex hade informanterna ordnade sociala liv i den meningen att de hade någonstans att bo, mat att äta och inga missbruksproblem. Samtliga hade arrangerat de sexuella kontakterna utan en tredje part inblandad och ingen av dem var för närvarande offer för människohandel. De beskrev hur erfarenheter av traumatiska händelser och av att känna sig annorlunda hade gjort att de började sälja sex. Att sälja sex fungerade för dessa informanter

som ett sätt att bli sedd, att hantera traumatiska händelser och reglera känslor. De intervjuade personerna hänvisade till sig själva som offer för livsomvälvande händelser som hade varit svåra eller omöjliga för dem att kontrollera. Men när de pratade om sina erfarenheter av att sälja sex beskrev de inte sig själva som offer, även om de hade varit barn när det hände. Det fanns många berättelser om situationer som hade gått fel i samband med att informanterna sålde sex, men höll sig själva ansvariga för beslutet att sälja sex – då de själva kontaktade köparna och hade någon form av överenskommelse före mötena. En av forskarnas slutsatser var att yrkesverksamma som arbetar med ungdomar som säljer sex måste förstå komplexiteten; de blandade känslor och känslomässiga behov som kan spela roll när de säljer sex.⁷

Andra studier har visat att unga som har sex mot ersättning i högre utsträckning än andra unga har erfarenhet av alkohol- och drogkonsumtion, olika former av utnyttjande, självskadebeteende och psykisk ohälsa.⁸ Samtidigt visar forskningen att ungas skäl till att ha sex mot ersättning varierar mycket. Pengar anges ofta som det huvudsakliga motivet. En undersökning bland unga i sista året på gymnasiet i Sverige visade att 47 procent angav pengar som främsta skäl. 42 procent uppgav spänning som motiv och en lika hög andel, 42 procent, uppgav som skäl att de mådde psykiskt dåligt. 38 procent svarade uppskattning, 25 procent svarade närhet och en lika hög andel svarade ångest. 17 procent av barnen uppgav att de hade varit drogade/berusade när de haft sex mot ersättning.⁹

En nordisk kartläggning av unga människors erfarenhet av sex mot ersättning, där sugardejting inkluderas, visar att få sociala insatser finns tillgängliga för dessa unga.¹⁰

¹ Metcalfe, K. B., Cormier, L. A., Lacroix, P. J., & O'Sullivan, L. F. (2023). "I Was Worshiped and in Control": Sugar Arrangements Involving Transactional Sex from the Perspective of Both Sugar Babies and Sugar Benefactors. *The Journal of Sex Research*, 1-13.

² Gunnarsson, L. (2022). Sugardejting. I Strand, S., Strid, S., & Nyman, M (Red.), Vi talar om unga: Hur kan vi hantera våldet i ungas liv? (s. 10-17). Centrum för våldsstudier, Örebro universitet.

³ Gunnarsson, L., & Strid, S. (2021). Varieties of sugar dating in Sweden: Content, compensation, motivations. *Social Problems*, 70(4), 1044-1062. ⁴ Gunnarsson, L. (2022). Sugardejting. I Strand, S., Strid, S., & Nyman, M (Red.), Vi talar om unga: Hur kan vi hantera våldet i ungas liv? (s. 10). Centrum för våldsstudier, Örebro universitet. ⁵ Gunnarsson, L., & Strid, S. (2021). Varieties of sugar dating in Sweden: Content, compensation, motivations. *Social Problems*, 70(4), 1044-1062. ⁶ Johansson, A., & Gunnarsson, L. (2022). "Jag är inte prostituerad, jag lever normalt": Sugardejtjares språkliga och praktiska relationsarbete för att avgränsa sugardejting från prostitution. *Sociologisk forskning*, 59 (1-2), 101-125. ⁷ Jonsson, L. S., Svedin, C. G., & Hydén, M. (2015). Young women selling sex online: narratives on regulating feelings. *Adolescent health, medicine and therapeutics*, 17-27. ⁸ Holmström, C., Bjønness, J., Jensen, M. B., Seikkula, M., Antonsdóttir, H. F., Skilbrei, M. L.,

& Grönvall, Y. (2019). Young people, vulnerabilities and prostitution/sex for compensation in the Nordic countries: A study of knowledge, social initiatives and legal measures. Nordic Council of Ministers. ⁹ Svedin, C. G., Landberg, Å., & Jonsson, L. (2021). Unga, sex och internet efter #metoo: Om ungdomars sexualitet och utsatthet för sexuella övergrepp och sexuell exploatering i Sverige 2020/2021. Stiftelsen Allmänna Barnhuset. ¹⁰ Holmström, C., Bjønness, J., Jensen, M. B., Seikkula, M., Antonsdóttir, H. F., Skilbrei, M. L., & Grönvall, Y. (2019). Young people, vulnerabilities and prostitution/sex for compensation in the Nordic countries: A study of knowledge, social initiatives and legal measures. Nordic Council of Ministers.

Brottstyper

Ett barn som har sålt nakenbilder eller videor, eller på andra sätt utfört sexuella handlingar mot ersättning har inte själv begått något brott. Att köpa sexuella handlingar av ett barn är däremot olagligt. Här kommer vi att ta upp brott som kan aktualiseras vid sugardejting och när vuxna köper sexuella handlingar av barn.

Få ersättning för sexuella handlingar

Om ett barn har fått ersättning för sex har barnet inte gjort något olagligt. Det är den som utnyttjar barnet som gör något olagligt. Om någon utnyttjar ett barn genom att köpa sexuella handlingar av barnet kan det då barnet är under 15 år handla om brottet **våldtäkt mot barn** (6 kap. 4 § brottsbalken) eller **sexuellt övergrepp mot barn** (6 kap. 6 § brottsbalken) beroende på vilken typ av handling det rör sig om.

Även vid situationer som sker digitalt, och även där gärningspersonen inte är med i realtid, kan det vara våldtäkt mot barn eller sexuellt övergrepp mot barn. Ett exempel på detta är när en gärningsperson genom att betala får barnet att filma sig själv när barnet utför en sexuell handling på sig själv och sedan skickar filmen till gärningspersonen.

Det kan också röra sig om **utnyttjande av barn för köp av sexuell handling** (6 kap. 9 § brottsbalken), vilket som huvudregel blir aktuellt när barnet är mellan 15 och 17 år. I vissa situationer när barnet är mellan 15 och 17 år och har fått ersättning för den sexuella handlingen kan det röra sig om **våldtäkt** (6 kap. 1 § brottsbalken). Det kan vara fallet till exempel när barnet är så pass berusat att barnet inte kunnat delta frivilligt i den sexuella handlingen.

Att erbjuda ett barn ersättning för att företa eller tåla en sexuell handling kan vara brottsligt. Det kan bedömas som **försök till utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling**.

Ersättning för nakenbilder

Den som har gett ett barn ersättning (ersättningen måste inte vara pengar utan kan vara kläder, alkohol, droger eller annat) för en nakenbild eller en video med sexuellt innehåll kan göra sig skyldig till brottet **utnyttjande av barn för sexuell posering** (6 kap. 8 § brottsbalken) eller **barnpornografibrott** (16 kap. 10 a § brottsbalken) beroende på barnets pubertetsutveckling. Även att erbjuda ersättning för att barnet ska skicka nakenbilder kan anses brottsligt. Det kan bedömas som **försök till utnyttjande av barn för sexuell posering** eller **försök till barnpornografibrott**. Det är inte olagligt för ett barn att sälja nakenbilder på sig själv.

Kontakt för att träffa ett barn i sexuellt syfte

Den som bestämmer eller föreslår träff med ett barn under 15 år i syfte att exempelvis genomföra en sexuell handling kan dömas för **kontakt för att träffa ett barn i sexuellt syfte** (6 kap. 10 a § brottsbalken). Denna paragraf tar även sikte på situationer där gärningspersonen endast föreslår en träff, även om ingen träff bestäms eller fullföljs. Med träff avses såväl fysiska träffar som träffar online.

Tvinga ett barn att stanna kvar i sugardejting genom hot om att skicka nakenbilder

Att tvinga ett barn att stanna kvar i ett så kallat sugardejtingförhållande genom att hota att sprida nakenbilder på barnet kan utgöra brottet **olaga tvång** (4 kap. 4 § brottsbalken). Hotet måste gälla något som är brottsligt.

Sprida nakenbilder

En person som sprider nakenbilder på ett barn kan göra sig skyldig till brottet **barnpornografibrott** (16 kap. 10 a § brottsbalken) eller **olaga integritetsintrång** (4 kap. 6 c § brottsbalken) beroende på barnets pubertetsutveckling.

Att bli filmad av en förövare

I princip all hantering av dokumenterade sexuella övergrepp på barn, det som i lagen kallas barnpornografi, är olagligt och kan bedömas som **barnpornografibrott** (16 kap. 10 a § brottsbalken). Att dokumentera när ett barn utsätts för en sexuell handling kan bedömas som barnpornografibrott. Det räcker med att den som filmar borde ha förstått att det var ett barn för att kunna dömas till ansvar. Är det så att gärningspersonen inte borde ha förstått att det var ett barn kan, om övergreppet skedde till exempel i en bostad eller på en toalett, personen dömas för brottet **kränkande fotografering** (4 kap. 6 a § brottsbalken).

Att få nakenbilder

Om ett barn fått en oönskad nakenbild kan barnet ha utsatts för brottet **sexuellt ofredande** (6 kap. 10 § brottsbalken). Om barnet var under 15 år kan brottet vara **sexuellt ofredande mot barn**. Om barnet är under 15 år räknas det som sexuellt ofredande mot barn även om bilden var önskad, eftersom barn under 15 år som huvudregel inte kan samtycka till sexuella handlingar.

Vad säger barnkonventionen?

FN:S KONVENTION om barnets rättigheter (barnkonventionen) är sedan år 2020 svensk lag. Barnkonventionen klargör vilka rättigheter varje barn har. I artikel 34 regleras skyddet för barn mot alla former av sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp. Medlemsstaterna ska enligt artikeln vidta alla lämpliga åtgärder för att förhindra att barn utnyttjas sexuellt.

Sverige har även ratificerat ett tilläggsprotokoll till barnkonventionen som särskilt reglerar medlemsstaternas ansvar vad gäller att motverka utnyttjande av barn för sexuell exploatering och dokumenterade sexuella övergrepp mot barn. Tilläggsprotokollet definierar rättigheterna i artikel 34 i barnkonventionen mer långtgående och ställer mer specifika krav på medlemsstaterna vad avser att förbjuda och motverka sexuell exploatering av barn. I protokollet regleras exempelvis att medlemsstaterna ska säkerställa att vissa typer av handlingar är brottsliga och att medlemsstaterna ska samarbeta vad gäller lagföring och utredning av dessa brott.

Sverige har ett ansvar att säkerställa de rättigheter barn har enligt barnkonventionen. Sverige har även åtagit sig ett särskilt ansvar vad avser motverkandet av sexuell exploatering av barn genom ratificerande av det särskilda tilläggsprotokollet.

Så här har vi gjort

NUDE PÅ NÄTET är ECPATs årliga webbundersökning där barn och unga delar med sig av upplevelser och erfarenheter av sexuell exploatering på nätet. Undersökningen är vinjettbaserad och innehåller ett antal berättelser som barnen får ta ställning till, liksom specifika fördjupningsområden. Ämnesvalen för vinjetter och fördjupningsområden väljs utifrån återkommande frågor och mönster som vi ser i våra kontakter i stöddlinjen med barn och unga under 18 år. År 2022 deltog totalt 13 433 barn i Nude på nätet vilken spreds genom en informationskampanj på Snapchat, TikTok och Instagram. Genom att klicka på en länk kom barnen till en sida som handlade om undersökningens syfte samt gav information om ECPAT och ECPATs stöddlinje. Deltagarna i undersökningen var mellan 10 och 17 år (barn i åldrarna 10–12 år använder sociala medier även om åldersgränsen är 13 år).

I denna rapport presenterar vi resultaten från ett av de fördjupningsområden som fanns med i undersökningen år 2022 och som handlar om barns erfarenheter av och attityder till övergrepp där de utnyttjas av vuxna för köp av sexuell handling. När resultaten presenteras i diagram har siffrorna avrundats till närmaste heltal.

1 516 barn i åldrarna 10–17 år svarade på frågorna i fördjupningsdelen. En majoritet av barnen (cirka 79 procent) var mellan 14 och 17 år. 67 procent var flickor och 27 procent var pojkar. Strax över tre procent av barnen var ickebinära och övriga barn svarade antingen "annat" eller att de inte ville uppge sin könsidentitet. 78 procent av barnen var födda i Sverige med föräldrar som också var födda i Sverige. 15 procent var födda i Sverige med föräldrar som inte var det. Knappt fem procent av barnen var

födda utomlands med föräldrar som också var födda utomlands och knappt två procent var födda utanför Sverige med föräldrar födda i Sverige. 58 procent av barnen bodde med båda sina föräldrar. 19 procent bodde varannan vecka hos respektive förälder och lika många, 19 procent, bodde med en förälder. Fyra procent av barnen bodde utan sina föräldrar. De barn som var över 13 år fick svara på frågan om de hade en neuropsykiatrisk diagnos (NPF), cirka 24 procent svarade ja.

I rapporten finns även samlad kunskap och erfarenheter som vi fått från dagliga kontakter med barn och unga i vår stöddlinje. Där arbetar utbildade rådgivare och barnen kommer i kontakt med oss genom chatt, telefon och mejl. Barnen som kontaktar stöddlinjen har rätt och möjlighet att vara anonyma, vilket innebär att vi inte kan veta vem barnet är så länge barnet inte frivilligt delar informationen med oss. Barnen får information om att vissa delar av det de berättar för oss kan användas i andra sammanhang, där det kan göra skillnad för andra barn som befinner sig i liknande situationer. Inga citat eller enskilda konversationer från stöddlinjen har använts i denna rapport utan enbart de trender och mönster vi ser kring fenomenet sugardejting och att sälja sex.

Barnet som analytiker

FÖR ATT YTTERLIGARE fördjupa vår kunskap om barns perspektiv på att sugardejta och sälja sex genomfördes också intervjuer som en del av vår analysprocess. I syfte att hjälpa oss tolka och bättre förstå våra resultat rekryterades 14 barn, mellan 14 och 17 år med egna erfarenheter av sugardejting och sex mot ersättning. Barnen bidrog också med kunskaper om sin syn på och tankar kring sugardejting och att sälja sex generellt.

Utifrån vårt tidigare arbete med barn som har erfarenhet av att få ersättning för sex vet vi att anonymitet är mycket viktigt för denna grupp.

För att kunna säkerställa anonymitet för de barn som medverkade i analysintervjuerna genomfördes de digitalt, genom vårt chattverktyg. Deltagarna ombads uppge ålder och, om de ville, könsidentitet. Inga identifierande personuppgifter samlades in. Barnen rekryterades genom informationskampanjer i sociala medier och intervjuerna genomfördes vid två tillfällen, båda utanför skoltid. Inför intervjuerna fick barnen information om syftet och hur deras röster skulle komma att användas, samt att barnet när som helst kunde välja att avsluta intervjun.

Syftet med rapporten

MED DENNA RAPPORT vill vi lyfta fram barnens egna röster och erfarenheter av sugardejting och att ha sex mot ersättning. Vår utgångspunkt är alltid att barn är experter på sin egen situation och att det är vuxnas ansvar och skyldighet att ta del av barnens verklighet, så som barnen själva beskriver den. De ord och begrepp vi använder

när vi redovisar resultaten är därför de ord och begrepp som barn och unga använder i kontakterna med oss. Vår förhoppning är att rapporten ska bidra med viktig och efterfrågad kunskap till vuxenvärlden, som måste stå bättre rustad för att möta barnen, i förebyggande liksom i stödjande och behandlande syfte.

Vad är sugardejting?

BARNENS BESKRIVNINGAR av vad sugardejting och sex mot ersättning är varierar mycket. Både från undersökningen och i våra kontakter med barn i stödlinjen har vi fått ta del av väldigt många olika beskrivningar av respektive begrepp och vad de innebär. Vissa barn gör, som tidigare nämnts, stor skillnad mellan sugardejting och sälja sex, medan andra beskriver att det i princip är samma sak. Gemensamt för barnen i undersökningen och i vår stödverksamhet är att de beskriver sugardejting som en sexuell relation mellan en äldre och en yngre person, där den yngre får pengar eller saker för att vara i relationen.

"Det är väldigt olika saker. Sugardejting innebär ändå inte tvång enligt mig. Man får ett förhållande, Sex och saker. Jag hade gjort det!"

(FLICKA, 15 ÅR, NUDE PÅ NÄTET)

Sugardejting beskrevs generellt i mer positiva ord än att sälja sex.

Både positiva och negativa uppfattningar

SAMMANTAGET SER VI att barnen i fritextsvaren gav både positiva och negativa bilder av sugardejting och att sälja sex. Vissa barn menade att det är upp till var och en – det är din kropp och ditt val. En del barn svarade att det är kul, och bra att tjäna extra pengar, andra uttryckte att det är okej så länge båda parter är med på det. Det gjordes också åldersmässiga åtskillnader, där vissa barn skrev att det bara är okej att sugardejta eller sälja sex för de som är över 18 år.

"Att det döms mycket mer än det borde inget fel med att ha sex och inget fel att ta betalt för tjänster man gör åt någon annan dock borde man va över 18 och helt säker och bekväm i situationen"

(FLICKA, 16 ÅR, NUDE PÅ NÄTET)

I de negativa beskrivningarna återkom att det är, ofta ur ett moraliskt perspektiv, fel att sugardejta och sälja sex. Det beskrevs också

som dumt, dåligt, äckligt, patetiskt och korkat, framförallt från de barn som inte har, eller känner någon som har, erfarenhet. Sugardejting beskrevs generellt i mer positiva ord än att sälja sex. Där sugardejting återkommande beskrevs som frivilligt och ömsesidigt, diskuterades att sälja sex oftare med ord som tvång och maktobalans. Men det fanns också barn som inte delade denna beskrivning och som snarare lyfte fram likheterna mellan sugardejting och att sälja sex.

"Dom har väldigt många likheter om man tänker efter. Däremot känns sugardejting lite mer frivilligt än vad prostitution är. Det kanske inte alls är så men från vad man har hört på internet verkar sugardejting världen väldigt flott och lyxigt medans att sälja sex känns mer tvångsartat och när man väl börjat kan man inte ta sig ur det" (Flicka, 16 år, Nude på nätet)

"Oftast vill de männen som är sugerdaddys ha unga vackra tjejer och inte utsatta tjejer. Skillnaden mellan bordeller, endast sexköp och sugerdejting är väl att endast sexköp handlar om att köpa makt av en utsatt person. Medan me sugerdating så får du partnern att stanna genom att få de tro de har makten." (Flicka, 16 år, Nude på nätet)

Hur vanligt är det?

DEN INLEDANDE FRÅGAN i fördjupningsdelen handlade om barnens uppfattningar om hur vanligt det är att sugardejta. Som diagram 1 visar svarade drygt en femtedel av både pojkarna och flickorna att de tror att det är ganska eller väldigt vanligt, medan nära två femtedelar av de ickebinära gav samma svar. Bland barn med NPF svarade 35 procent att de tror att det är ganska eller mycket vanligt.

Barnen fick också svara på motsvarande fråga vad gällde att sälja sex. I jämförelse med barnens uppfattningar om hur vanligt det är att sugardejta, svarade en lägre andel i alla grupper att de tror att det är ganska eller väldigt vanligt bland jämnåriga att sälja sex. Bland de barn som lämnade fritextsvar har flera utvecklat sina resonemang om huruvida det är vanligt att sugardejta eller sälja sex, ofta kopplat till deras uppfattning kring varför barn gör det.

"Jag vill backa upp mina svar på frågan om jag tror många i min ålder säljer sex. Jag valde där att jag tror det är väldigt ovanligt vilket jag gör men jag tror det är vanligare att de blir tvingade och blir såkallat traffickade av hallickar. Så jag tror inte många i min ålder gör det frivilligt." (Flicka, 13 år, Nude på nätet)

"Sex för att få alkohol utköpt är rätt vanligt"

(FLICKA 16 ÅR, NUDE PÅ NÄTET)

Barnen besvarade också frågan om de själva, eller någon de känner, har erfarenhet av sugardejting (diagram 2). Drygt en fjärdedel av flickorna, en fjärdedel av pojkarna och 36 procent av de ickebinära svarade antingen ja eller jag tror det. Bland barn med NPF svarade 45 procent ja eller jag tror det.

Diagram 1

Sugardejting och sälja sex – ganska eller mycket vanligt bland barn

Diagrammet visar andelen barn som tror att det är ganska eller mycket vanligt att barn sugardejtar eller säljer sex. Frågorna var ställda på följande sätt: *Tror du att det är vanligt att personer i din ålder får till exempel kläder, saker eller resor när de har sex med någon som de dejtar? (så kallad sugardejting) samt Tror du det är vanligt att personer i din ålder säljer sex?*

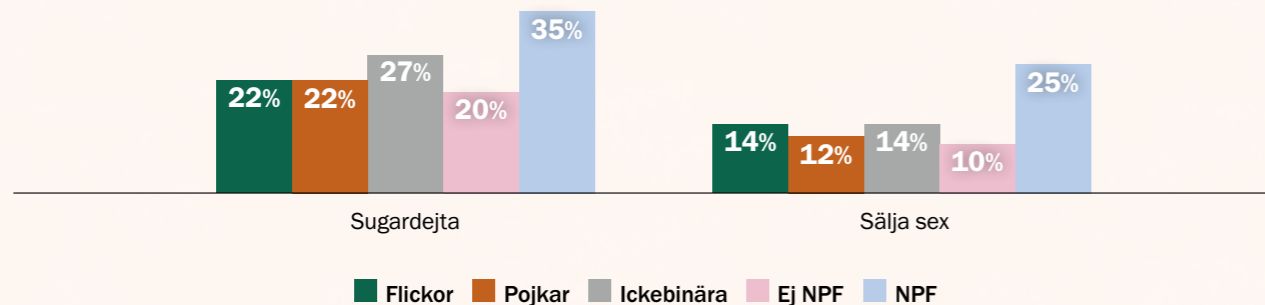
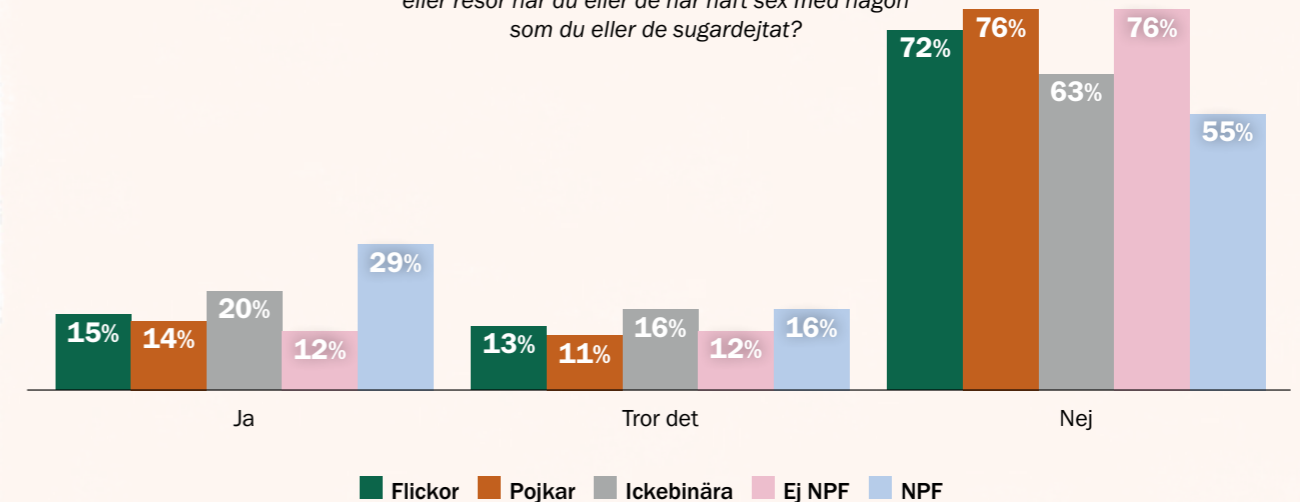

Diagram 2

Erfarenhet av sugardejting

Diagrammet visar barnens svar på frågan: *Har du eller någon du känner fått till exempel kläder, saker eller resor när du eller de har haft sex med någon som du eller de sugardejtat?*

Varför sugardejtar barn?

DIAGRAM 3 OCH 4 visar barnens svar på varför de tror att andra i deras ålder sugardejtar eller säljer sex. Pengar, som nämnts tidigare, var det mest förekommande svarsalternativet på båda frågorna bland både pojkar, flickor och ickebinära. Betydligt fler barn uppgav självskada som skäl till att sälja sex än till att sugardejta. Däremot var det vanligare att svara spänning som orsak till att sugardejta än till att sälja sex. En liten andel barn svarade roligt som skäl på respektive fråga.

"I våran ålder är det enkelt att få sex som kille eller tjej om man vill det gratis. Så om man säljer sex är det oftast bara för att få pengar eller något annat som du egentligen inte har råd med."

(POJKE, 16 ÅR, NUDE PÅ NÄTET)

"Det känns som ett enkelt sätt att tjäna pengar. Minns att man som 16> inte kunde hitta jobb varken privat eller kommunalt så det förvånar mig inte att om det är vanligt bland yngre personer också. Vi skämtar mycket i min kompisgrupp om att de som inte haft sex borde sälja sin oskuld för pengar eller låtsas vara de för att sedan sälja den."
(Annan könsidentitet, 17 år, Nude på nätet)

Diagram 3

Skäl att sugardejta – vad tror barnen?

Diagrammet visar barnens svar på frågan: Varför tror du att andra i din ålder sugardejtar?

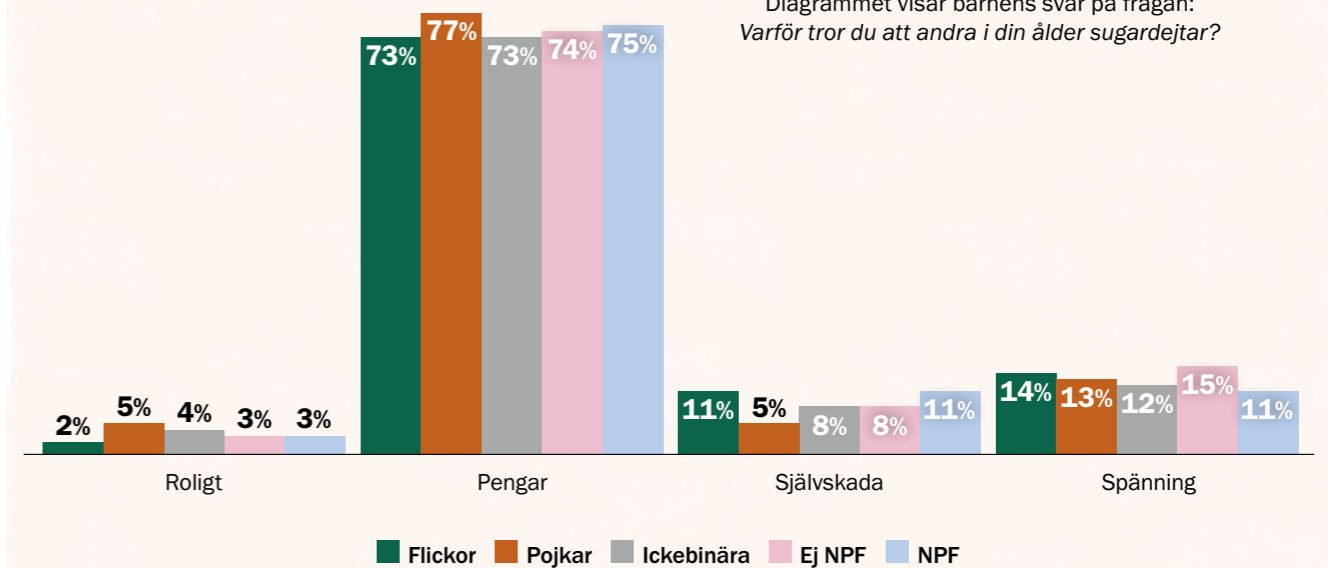
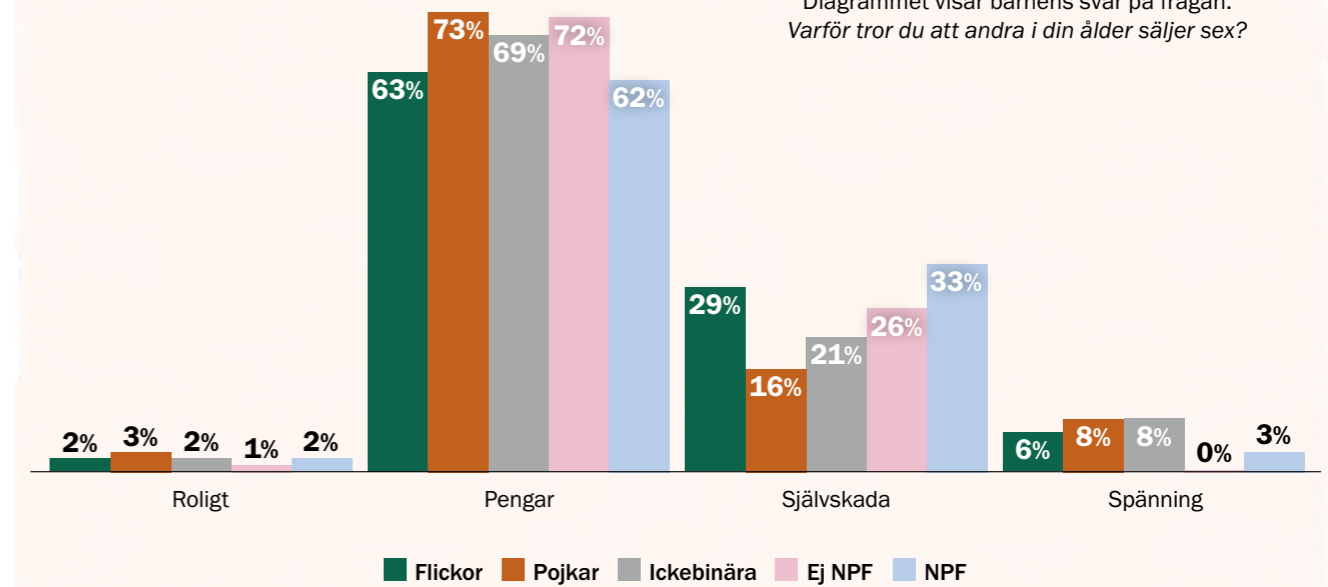
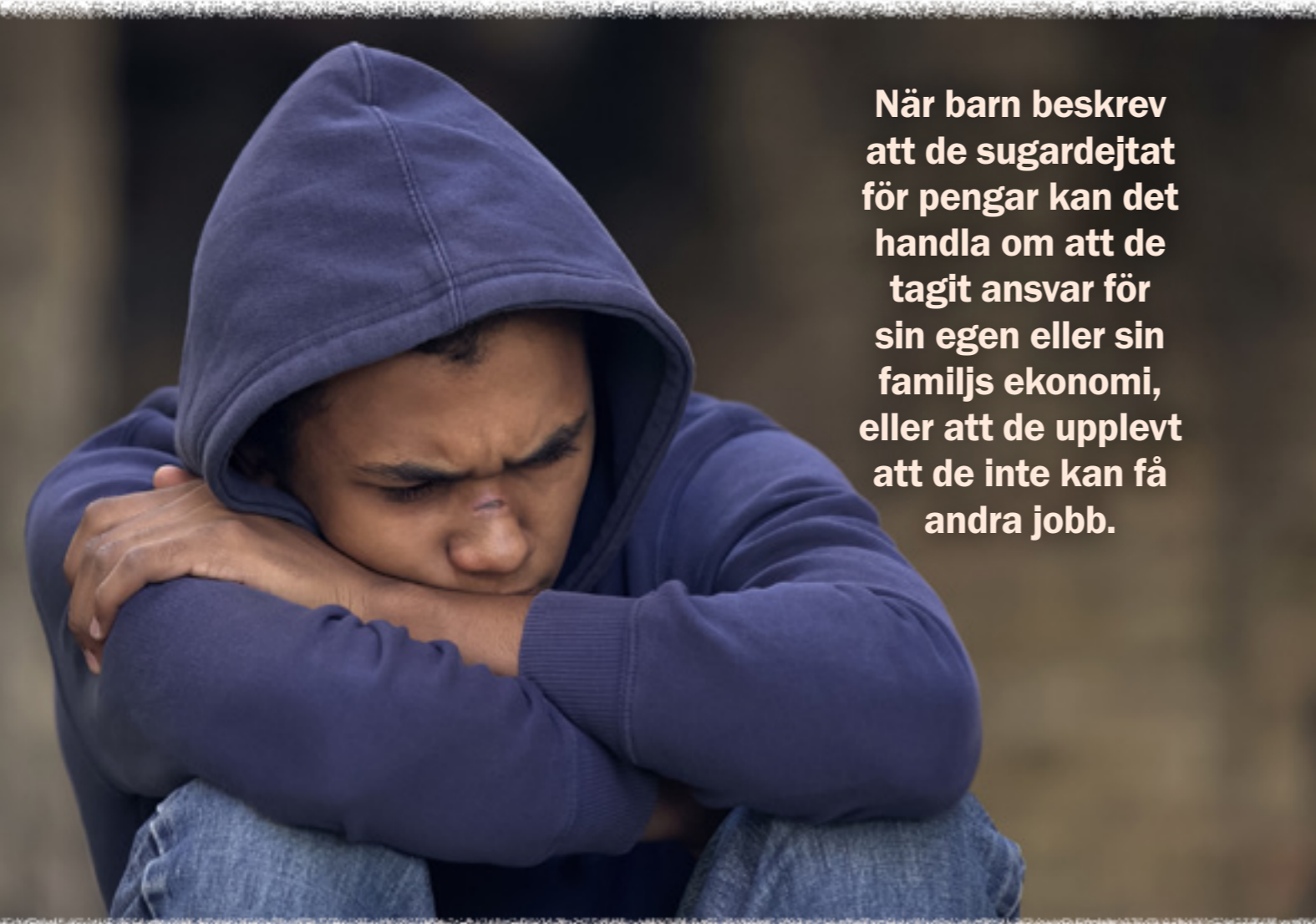

Diagram 4

Skäl att sälja sex – vad tror barnen?

Diagrammet visar barnens svar på frågan: Varför tror du att andra i din ålder säljer sex?

När barn beskrev att de sugardejtat för pengar kan det handla om att de tagit ansvar för sin egen eller sin familjs ekonomi, eller att de upplevt att de inte kan få andra jobb.

Pengar

PENGAR SOM ANLEDNING till att sugardejta och/eller sälja sex förtydligades i fritextsvaren från de barn med egen erfarenhet och i de kontakter vi har haft med barn i vår stöddlinje. När barn beskrev att de sugardejtat för pengar kunde det handla om att de tagit ansvar för sin egen eller sin familjs ekonomi, eller att de upplevt att de inte kan få andra jobb. Det kunde också handla om att få extrapengar för att kunna unna sig

lyxiga saker. Barnen beskrev hur de tjänat mycket pengar på att sälja sex eller sugardejta och att pengarna kunde spenderas på vänner, dem själva eller deras familj. Pengar som anledning till sugardejting eller att sälja sex har problematiserats i både fritextsvaren och vår stöddlinje, där barnen beskrev det som något som först kändes enkelt men som med tiden blev svårare. Vi återkommer till detta i kommande avsnitt.

Självskada

SJÄLVSKADA SOM GRUND lyftes oftare fram i fritextsvaren från de barn som inte själva har, eller känner någon som har, erfarenhet av sugardejting eller att sälja sex. Beskrivningen av att alla barn som sugardejtar eller säljer sex mår väldigt dåligt och gör det för att skada sig själva var återkommande. Från barn i stöddlinjen fanns också beskrivningar av att ha sugardejtat eller haft sex mot ersättning som ett sätt att skada sig själv.

Vissa barn har resonerat kring vad det kan innebära att sugardejta eller sälja sex som självskada, i jämförelse med andra sätt att skada sig själv.

Det beskrevs bland annat att det kunde innebära en oberäknelighet som kan bli farlig, när en annan person involveras.

"Sälja sex som en självskada är värre enligt mig än självskaðebeteende eller missbruk för där har du inte samma kontroll, du vet hur djupt du kan skära och hur mkt piller du kan ta innan du tappar av eller nått sånt men säljer du sex kan denna människa vara väldigt dominant och du är aldrig säker på vad någon annan kan göra mot dig när den utför självskaðebeteendet mot dig" (Flicka, 14 år, Nude på nätet)

"Jag tycker detta är förfärligt. Framförallt att det finns sugardating konton överallt på sociala medier som främst kontaktar barn. Jag tycker detta borde tas på allvarligare av både polismyndigheten och sociala medier som t.ex. Instagram då många far illa av sugardating/att sälja sex."

(FLICKA, 17 ÅR, NUDE PÅ NÄTET)

Sugardejting som en trend

YTTERLIGARE ANLEDNINGAR till att sugardejta och/eller sälja sex lyftes fram i fritextsvaren både från barn med och utan erfarenhet. Barnen kopplade ihop beskrivningen av sugardejting som något trendigt och coolt med den positiva bild som lyfts fram i sociala medier och att detta har bidragit till en normalisering. Det syntes även i vår stöddlinje där vi har fått in en hel del frågor och nyfikenhet från både pojkar och flickor kring sugardaddys/sugarmommys och där vi sett att barn beskriver sugardejting som en rådande trend. Flera barn beskrev dock det faktum att sugardejting har blivit trendigt som något negativt och menade att särskilt plattformarna borde ta ett större ansvar.

"Att sälja sex var väldigt konstigt och jag tror även det var olagligt en period. Men med dagens massmedia och många olika plattformar som jobbar med att sälja just sex har det blivit rätt normalt. Det är inte många som säljer sex men det finns en hel del. I 9 fall av 10 mår den personen som säljer sex fruktansvärt dåligt men vill känna sig "älskad" och få pengar av det" (Pojke, 17 år, Nude på nätet)

"Många unga personer med låg självkänsla. Många HBTQ+ personer. Glamoriseringen som internet gör utav sugardejting" (Flicka, 17 år, Nude på nätet)

Vem sugardejtar barnen?

BARNEN FICK BESVARA frågan om vem de tror att andra sugardejtar respektive vem de tror att andra säljer sex till. Det var vanligast att svara vuxen på både frågan om sugardejting och sälja sex. Andelen barn som tror att jämnåriga sugardejtar vuxna är större än andelen barn som tror att jämnåriga säljer sex till vuxna.

De barn som svarat att de själva eller någon de känner har sugardejtat, fick även svara på frågan om vem de sugardejtade med liknande svarsfördelning som ovan. En majoritet av flickorna och pojkarna (68 procent respektive 56 procent) svarade en vuxen. Bland ickebinära svarade 22 procent barn och 17 procent svarade både vuxen och barn.

"Jag tycker det värsta med sugardejting är att det är äldre män som köper det av unga flickor som är desperata efter pengar" (Flicka, 17 år, Nude på nätet)

I stöddinjen beskriver barnen den vuxna som de sugardejtar som någon de litar på och upplever sig ha en nära och jämlik relation med. Återkommande berättade barnen om män i 30-årsåldern. Det var inte lika vanligt med beskrivningar av att ha sugardejtat eller sålt sex till kvinnor men ett fåtal beskrivningar av relationer till sugarmommys förekom. När pojkar berättade att de har sålt sex hade de sålt till jämnåriga eller något äldre flickor.

Diagram 5

Vem tror du att andra sugardejtar/säljer sex till?

Diagrammet visar barnens svar på frågorna om vem de tror att andra sugardejtar respektive säljer sex till.

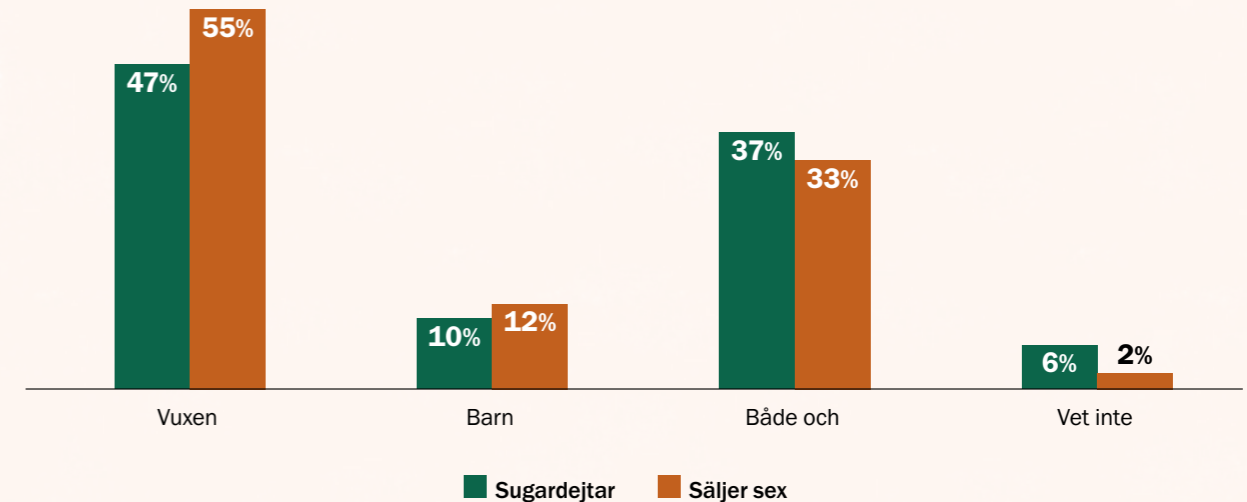

Diagram 6

Vem har du eller den du känner sugardejtat?

Diagrammet visar barnens svar på frågan: Vem har du eller den du känner sugardejtat?

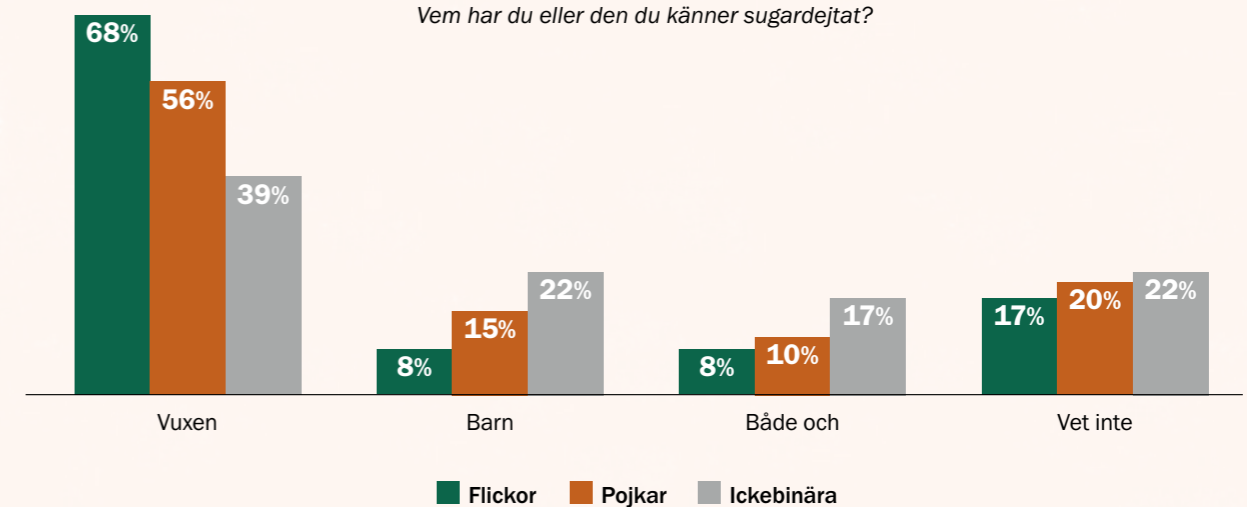
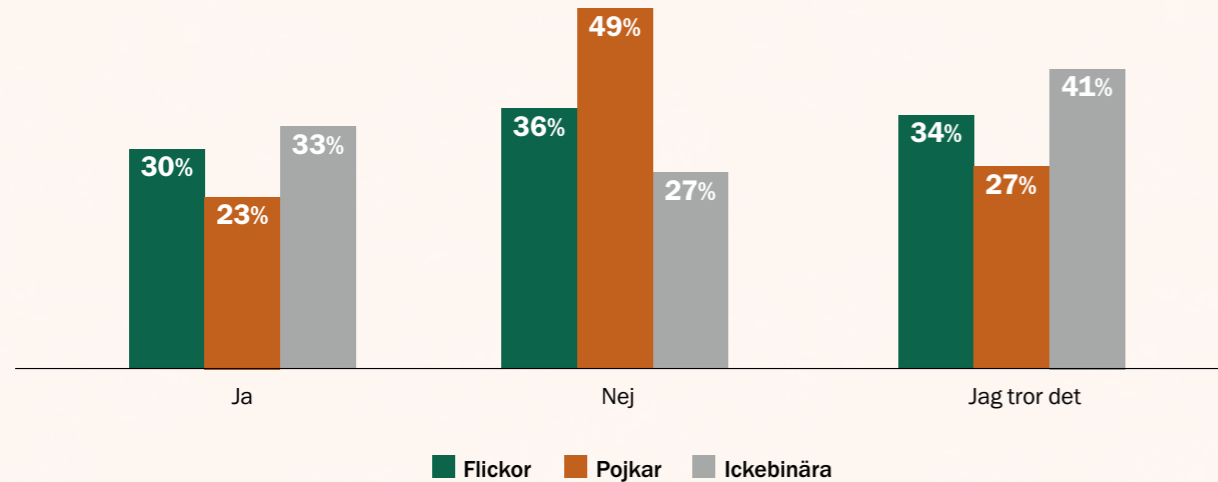

Diagram 7

Kunskap om tillvägagångssätt

Diagrammet visar barnens svar på frågan:
Vet du hur du skulle gå tillväga om du skulle vilja sugardejta?

Hur sugardejtar barnen?

NÄSTAN TVÅ TREDJEDELAR av flickorna i Nude på nätet svarar att de vet, eller tror att det vet, hur de skulle gå tillväga om de ville sugardejta. Hälften av pojkarna och knappt tre fjärdedelar av de ickebinära svarar samma sak (diagram 7).

”Det är värmligt många sugardaddies som finns på instagram”

(FLICKA, 14 ÅR, NUDE PÅ NÄTET)

I stöddinjen har barnen berättat att de inledande kontakterna med den som de sugardejtar eller säljer sex till kan ske både på och utanför nätet. Det kan se väldigt olika ut; vissa barn beskriver att de under en längre tid har byggt upp en djupare relation, baserad på tillit och ömsesidig kärlek, med den person de sugardejtar eller säljer sex till. I dessa fall har den som ger ersättning till barnet behandlat barnen väl och varit snäll mot dem till en början. Ibland har barnen fått allt de önskat sig i utbyte mot sexuella tjänster. Ersättningen

beskrivs av barnen ofta som gåvor och kan bestå av telefoner, väskor och kläder men även tjänster och boende. Barnen beskrev dessa personer som sugardaddys och sugarmommys.

Vi har också sett det motsatta; att barnen beskriver ett betydligt snabbare förlopp. Kontakten har då kunnat ske antingen via sociala medier och spelplattformar, eller genom att den som köper har kommit fram på gatan och erbjudit barnen olika gåvor och/eller pengar. Barn som beskriver att de har träffat någon (i de flesta fall en man) fysiskt för att sälja sex, har gjort detta antingen själva eller med en vän. Utmärkande är att flickor som kontaktat oss i stöddinjen kunde beskriva hur de tillsammans med sin, i regel mycket nära, vän kommit överens om att sälja sex och därefter gjort det tillsammans. Ibland kunde kontakten, både när barnet sålt sex på egen hand eller med en vän, fortsätta. Barnen berättade också att de kommit i kontakt med män som velat köpa nakenbilder eller sexuella tjänster genom vänner.

Ibland har barnen fått allt de önskat sig i utbyte mot sexuella tjänster. Ersättningen beskrivs av barnen ofta som gåvor och kan bestå av telefoner, väskor och kläder men även tjänster och boende.

Fysiskt eller digitalt

TILL SKILLNAD FRÅN att sälja sex beskrevs sugardejting inte som uteslutande fysiskt, utan kunde också ske digitalt. Vissa barn uttryckte att de och deras vänner hade diskuterat strategier för icke fysisk sugardejting som inte skulle innebära någon fysisk sexuell kontakt med den som köper. Det kunde till exempel handla om att skicka nakenbilder, fotbilder eller annat sexuellt material. I fritextsvaren, liksom i kontakterna med barn i vår stödlinje, fanns exempel på när barn hade fått betalt för kontakt som inte varit fysisk, till exempel genom telefon eller bilder.

"Jag och dom jag känner har diskuterat typ att starta onlyfans för att sälja fotbilder till äckliga gubbar bara för att tjäna pengar. Men thats it"

(FLICKA, 17 ÅR, NUDE PÅ NÄTET)

"Jag har själv aldrig sugerdejtat eller sålt min kropp eller nudes jag håller mig borta från sånt men min kompis berättade att hon hade varit i kontakt med en 65 åring man som berättat sex historier och efter att hon lyssnar fick hon 1000 sen gjorde hon det en gång till och fick 2000 (allt hände på Snap efter han addat henne vi är 14)" (Flicka, 14 år, Nude på nätet)

Enligt barnens berättelser innefattade sugardejting nästan alltid sexuella inslag, men det fanns också ett fåtal beskrivningar av icke fysisk sugardejting som var fritt från sexuella handlingar och avgränsad till att hålla en vuxen, som barnen beskrev som ensam, sällskap.

I både fritextsvaren och stödlinjen har vi också fått in nyfikna frågor från barn kring hur de kan göra för att tjäna pengar utan att ha fysisk kontakt med den som köper.

"Hur mycket tjänar man på att sälja bilder? Inte riktigt samma sak som sugardating och att sälja sex men typ att man säljer inte så nakna bilder utan typ bilder på sina kläder när man har på sig dom, sina fötter och bilder på smutsiga underkläder. Har hört att vissa säljer sånt men jag undrar hur det funkar och hur mycket/lite vissa tjänar på det." (Flicka, 13 år, Nude på nätet)

När det blir svårt

Många barn som kontaktat stödlinjen har beskrivit att det har blivit väldigt svårt, eller omöjligt, för dem att sluta sugardejta eller sälja sex när de har velat det. Nedan redogör vi för återkommande beskrivningar av känslor och situationer som barnen har delat med oss.

Lojalitet

MÅNGA BARN som kontaktat stödlinjen har beskrivit att det har blivit väldigt svårt, eller omöjligt, för dem att sluta sugardejta eller sälja sex när de har velat det. Vanligt var en beskrivning av en djupare relation med personen baserad på tillit och ömsesidig kärlek. Det etablerade förtroendet och den uppfattade kärleken beskrevs av barnen som anledningar till att de inte hade kunnat avsluta relationen. Detta gällde även om barnen inte tyckte om den delen av kontakten som innebar att de tvingades göra sådant som inte ingick i överenskommelsen. I flera fall beskrev barnen att de velat avsluta relationen och inte ha kontakt med personen längre, samtidigt som de inte ville orsaka problem för denne genom att anmäla. Barnen som beskrev dessa situationer uttryckte ibland att det som personen gjort var både fel och olagligt, men att relationen som byggts upp gjorde att barnen kände en lojalitet gentemot personen.

Lojalitet mot vänner

Det fanns också exempel där barnens relationer hade påverkats negativt. Flera flickor berättade om lojalitetskonflikten som uppstod när de sålt sex tillsammans med en vän och vännen har velat fortsätta när de själva har velat sluta. Barnen beskrev att de inte ville överge sin vän i situationen och att de av vännen blivit ombedda att fortsätta för dennes skull. Detta kunde leda till att vänskapen tog slut vilket beskrevs som en stor förlust.

Hot och våld

DET FRAMKOM i våra kontakter med barn i stödlinjen att många av dem upplevde att de blivit skrämde och lurade att fortsätta sugardejta eller sälja sex. Det kunde handla om att barnen fått höra att de annars skulle bli skyldiga att återbetala pengar eller att de begått ett brott genom att ta emot ersättning för sex. Flera barn som vände sig till vår stödlinje frågade om det stämde att de var skyldiga pengar, om de skulle begå brott om de inte träffas igen och om de måste betala tillbaka pengarna.

Många av barnen i stödlinjen beskrev också något som de kallade "kontrakt". Kontrakten var en del av de långvariga kontakterna, som nämnts innan, men fanns också i mer kortvariga kontakter. Det

kunde då till exempel handla om att barnen blivit erbjudna pengar eller saker för att ta bilder eller spela in en sexvideo och sedan fått ta emot hot om att få dessa spridna. Det kunde också handla om att den vuxna i smyg fotat eller filmat, eller att barnet vetat om inspelningen och fått mer betalt för det. Barnen kunde också ha blivit lovade saker som att videon aldrig skulle visas på svenska hemsidor, att videon skulle ligga bakom låsta betalningssidor eller att barnet inte skulle gå att identifiera i materialet. Genom "kontrakten" hotades eller pressades barnen att ses igen för sexuella tjänster mot ersättning eller för att spela in fler videos. Flera av barnen kände sig tvingade att fortsätta kontakten med personen.

Oro över att själv ha begått brott

I FRITEXTSVAREN från undersökningen ställde flera barn frågor kring huruvida det är lagligt att sugardejta eller sälja sex.

"Hamnar man i trubbel om man går med någon att Sugardejta? Jag antar att det är så men vet inte riktigt"

(ICKEBINÄR, 15 ÅR, NUDE PÅ NÄTET)

"Är inte sälja sex olagligt?" (Pojke, 14 år, Nude på nätet)

Flera barn som hörde av sig till stödlinjen berättade att det var första gången som de fått information om att de själva inte begått något brott när de ingått en överenskommelse om att få ersättning för sexuella handlingar. Barnen beskrev återkommande att

"kontraktet" först var frivilligt från deras sida och att de senare uppfattade det som bindande och inte möjligt att ta sig ur. Oavsett vilken form av ersättning som överenskommit uttryckte många barn också oro över om de själva begått något brott när de tagit emot ersättningen och konsumerat den. Många barn kände inte till att de hade rätt att göra polisanmälan, samt att de hade rätt till stöd och hjälp.

Barnens mående

MÅNGA BARN berättade att de mått dåligt i samband med, eller efter att de sugardejtat eller sålt sex. Barnen berättade att det kunde ta sig uttryck genom dåligt samvete i relation till deras nära och kära och en känsla av att känna sig smutsig och förstörd. Barnen beskrev också känslor av oro, ångest och andra former av psykisk ohälsa. Det dåliga måendet kunde också ta sig uttryck

genom reaktioner som barnen själva inte alltid kopplade till övergreppen. Barnen beskrev genomgående mycket starka känslor av skam, skuld och ansvar. Ofta var dessa beskrivningar kopplade till att barnen erbjudit eller gått med på handlingar och att det funnits en överenskommelse. Barnen uttryckte att de fick skylla sig själva som satt sig i situationen från första början.

Svårt att prata med vuxna

BLAND DE BARN som kontaktade vår stödlinje uttryckte många ovilja gentemot att någon vuxen skulle få reda på att de sugardejtat eller sålt sex, något barnen själva ofta kopplade ihop med egna skuld- och skamkänslor. Barnen beskrev också en stark oro över hur föräldrarna skulle reagera och vilka de efterföljande konsekvenserna skulle kunna bli. Många barn uttryckte en övertygelse

om att föräldrarnas förmodade ilska och oro skulle leda till bestraffningar som att barnet skulle bli av med sin telefon. En del barn berättade att de hade försökt prata med vuxna yrkesverksamma och att det inte alltid hade gått bra. Skuld- och skamkänslorna hade ofta förstärkts genom att ansvaret för det som hänt har lagts på barnen.

Barnens analys

ECPAT anser att barn är experter på sin egen situation och att deras erfarenheter, kunskaper och perspektiv måste tas på allvar. Barn själva känner till sin situation och sina behov bäst och kan utifrån det identifiera både problem och lösningar för att vi ska kunna komma vidare.

Så här gjorde vi

SOM EN DEL av analysarbetet intervjuades, digitalt via chatt, 14 barn med egen erfarenhet av sugardejting och/eller att sälja sex. Barnen var mellan 14 och 17 år och åtta av dem valde att uppge sin könsidentitet. Fem var flickor, tre var ickebinära och sex uppgav inte könsidentitet. Genom intervjuerna ville vi få en mer korrekt och relevant tolkning och förståelse av materialet. De intervjuade barnen ombads därför inte att dela sina egna erfarenheter, utan fick reflektera över generella frågeställningar baserade på några av de teman vi gick igenom i rapportens föregående del. Barnen fick också resonera kring lösningar utifrån de behov vi har sett i våra kontakter med barn i stödlinjen.

Sälja sex eller sugardejting?

ORDET SUGARDEJTING används av barnen i enkäten och i vår stödverksamhet för att beskriva en sexuell relation mellan en äldre och en yngre person, där den yngre får pengar eller saker för att vara i relationen. De uppfattningar kring innebörden i sugardejting respektive att sälja sex som vi tidigare sett speglades även i intervjuerna. Där vissa av barnen gjorde en skarp åtskillnad mellan begreppen, resonerade andra kring att det ofta i slutändan innebär samma sak, eller att slutmålet är detsamma. Det lyftes fram att gränserna inte alltid är så definitiva; ofta kunde det handla om tidslinjen där sugardejting handlar om längre relationer medan att sälja sex lika väl kan vara en engångsföreteelse. De intervjuade barnen reflekterade också kring samhällets enligt dem mer positiva syn på sugardejting jämfört med att sälja sex, och hur det kan påverka vilka termer barn använder.

"Det börjar ofta med att sälja en bild eller så sen går det snabbt utför för att steget blir så små, steget mellan bild och film är inte så stort steget mellan film och videochatt är inte så stor steget mellan videochatt och träff är inte så stor. även om steget mellan bild och träff är stort känns det mindre när det sker i små steg" (Okänd könsidentitet, 17 år, analysintervju)

"Det är egentligen en ganska stor skillnad, vad jag vet ska i grunden sugardejting inte ens innehålla sex, problemet är ju att nästan alla sugardaddies och så ändå vill ha sex. Sen tror jag också att sugardejting är av samhället iallafall lite mer accepterat så ungdomar är mer ok med att säga jag har en sugardaddy eller så än att erkänna att man säljer sex"

(FLICKA, 16 ÅR, ANALYSINTERVJU)

Positiva och negativa uppfattningar

I MATERIALET från undersökningen och stöddlinjen såg vi att barnen gav exempel på både positiva och negativa aspekter med att sugardejta och sälja sex. Vi tog med oss detta till analysintervjuerna där barnen ombads att på ett generellt plan fundera på vad det eventuellt positiva respektive negativa kan vara och betyda. Några av de intervjuade barnen uttryckte sig uteslutande positivt – och några uteslutande negativt. De flesta resonerade dock både kring vad som kan vara bra och dåligt. En röd tråd i svaren om vad som kan vara positivt var pengar. Möjligheten att tjäna egna, snabba, lätta och ibland stora pengar var enligt barnen det som lockade mest.

Som citatet nedan visar resonerade barnen också kring negativa sidor – ofta i samband med det positiva.

"Jag tycker det är dåligt eftersom att man utsätter sig själv för handlingar som man kanske inte riktigt vill men gör det för att kunna få pengar eller annat. Men samtidigt så är det upp till en själv hur man vill tjäna pengar. Jag personligen hade gjort det och har gjort det för att få pengar på ett fort sätt men inte riktigt haft samlag med någon. Som sagt enkelt sätt att tjäna pengar men inte det bästa för en själv. Det kan påverka en och man blir lätt utnyttjad. Ett farligt sätt att tjäna pengar på." (Flicka, 15 år, analysintervju)

"Jag tänker ju att det är en form av hobbyverksamhet medans vissa tänker att det är äckligt och skamfyllt"

(FLICKA, 16 ÅR, ANALYSINTERVJU)

Barnens mående

BARNEN BESKREV att även om pengar sågs som något bra, kunde det vara på bekostnad av något annat. Kortsiktigt kunde det vara att farliga situationer kunde uppstå och barnen beskrev en känsla av att förlora kontrollen till en annan person, som utnyttjat dem. På längre sikt kunde konsekvenser

vara att ens självkänsla påverkats negativt, liksom att få en dålig relation till sin egen kropp. Några av barnen lyfte att det kan ta tid att bearbeta de trauman som kan uppstå och att konsekvenserna för ens mående kan bli väldigt långvariga.

Sugardejting som en trend

DE INTERVJUADE BARNEN bekräftade bilden av att särskilt sugardejting är en trend bland många barn och unga – och att det blir allt vanligare även bland yngre barn. På sociala medier finns särskilda grupper och forum för sugardejting och att sälja sex vilket gör det lättillgängligt för många, enligt

de intervjuade barnen. Lättillgängligheten beskrevs ha bidragit till den normalisering som vi sett i materialet från undersökningen och stödlinjen.

"Man ser det som ett hack. Något lätt som ingen behöver få veta." (Flicka, 15 år, Analysintervju)

När det blir svårt

EN AV DE LÄRDOMAR vi fått genom våra kontakter med barn i stödlinjen är att det för många barn känns otänkbart att prata med någon vuxen när det blivit svårt och/eller de vill sluta. Vi bad därför de intervjuade barnen att resonera kring vad de tycker behövs för att ett barn som vill sluta sugardejta eller sälja sex, men inte kan eller vågar, ska kunna ta det steget. Barnens svar handlade genomgående om att vända sig till en pålitlig person, ofta en vuxen, och vad den personen behöver göra. Vikten av ett bra bemötande där barnet får hjälp att förstå att det inte är hans eget fel lyftes fram. Barnen önskade också att vuxna inte skulle vara för hårda eller konservativa i samtalen utan försöka förstå barnens situation, samt vara mer nyfikna och inte ge upp. Några av barnen lyfte att vuxna samtidigt behöver visa att det är allvarligt när det är det, till exempel genom att hjälpa barnet att anmäla.

"Jag tänker att dom kan försöka låta barnet berätta i sin takt och att dom kan försöka att inte bli så arga om dom blir arga."

(OKÄND KÖNSIDENTITET, 14 ÅR, ANALYSINTERVJU)

"Man kan börja prata om konsekvenserna och hur fel den som utnyttjar gör i en sådan situation. Också vara noga med att inte hänga ut offer."

(FLICKA, 15 ÅR, ANALYSINTERVJU)

Varför är det svårt att prata med vuxna?

VI VAR OCKSÅ NYFIKNA på barnens syn på vad vuxen-världen behöver förstå, veta och göra för att det ska bli bra för barn som vill berätta om sin situation och/eller få stöd. Vi inledde denna del av intervjun med att dela det vi fått höra från många barn om att de känner att de inte kan, eller vågar, prata med vuxna. De intervjuade barnen ombads ge sin syn på vad detta kan bero på – och de var mycket samstämmiga i att skam är den främsta anledningen. Utöver skammen handlade det enligt barnen även om rädsla och oro över vuxnas reaktioner och vilka konsekvenser som kunde följa.

"Skam mesta dels, även om sugardejting är en trend och någorlunda accepterat av vissa grupper vet man att vuxna i ens närhet skulle bli besvikna och se på en annorlunda... Också rädsla att de ska stoppa en på alla vis möjliga, t.ex. genom att ta ifrån mobilen som för mig och många andra känns väldigt viktig." (Flicka, 16 år, analysintervju)

"Man är ju orolig hur den andra vuxna ska reagera. Men sen, sex och sånt är ju väldigt personligt, jag tror många är oroliga att de vuxna ska skylla och bli arga på barnet" (Flicka, 17 år, analysintervju)

"För dem är rädda att få skäll hemifrån" (Ickebinär, 16 år, analysintervju)

När barnen fick resonera kring vad vuxna behöver förstå för att hjälp och stöd ska bli hjälpsamt, lyfte de genomgående att vuxna på riktigt måste förstå att deras verklighet inte är densamma som barnens.

Vad behöver vuxna förstå?

NÄR BARNEN FICK RESONERA kring vad vuxna behöver förstå för att hjälp och stöd ska bli hjälpsamt, lyfte de genomgående att vuxna på riktigt måste förstå att deras verklighet inte är densamma som barnens. De beskrev att vuxna nog tänker på sugardejting och sälja sex på helt andra och i regel mer negativa sätt än många barn gör.

"Det är inte sån stor grej som de tycker. I vår generation så är det mer accepterat än i vuxnas"

(OKÄND KÖNSIDENTITET, 15 ÅR, ANALYSINTERVJU)

Att se varje barn som en individ lyftes fram som viktigt. För det första behöver vuxna förstå hur det enskilda barnet känner inför sin egen situation, eftersom det kan skilja sig mellan olika personer. Den vuxna behöver också, enligt barnen, bry sig om att ta reda på varför barnet gjorde som det gjorde – vad som var orsaken för just det här barnet. Att vuxna vet varför, kan bidra till att de bättre kan hjälpa barnet vidare.

"Dem vuxna behöver förstå syftet med att man gjorde det och vad man själv hade kunnat göra annorlunda. Om det vore så att barnet kände att dem hade för lite pengar och var så desperata att ta kontakt med sånna människor så tycker jag att man som vuxen hade kunnat ge en extra

slant. Jag kände inte att jag kunde vända mig till någon vuxen och säga att jag ville ha mer pengar för jag känner att jag får för lite. Så dem vuxna behöver sätta sig själva i den situationen och bara försöka förstå varför och hur enkelt det är." (Flicka, 15 år, analysintervju)

Även om fokus i barnens resonemang överlag låg på bemötande och stöd lyftes också förebyggande åtgärder fram, där barnen efterfrågade kunskap om konsekvenser av att sugardejta och att sälja sex. En annan mer övergripande förändring som föreslogs var att det generellt behöver pratas mer i samhället om de här sakerna för att få bort stigma och tabu.

"Att det finns överallt i samhället. Man kan aldrig se på någon om de tex köper eller säljer sex. Men man ska finnas där för dom som vill prata om det."

(FLICKA, 17 ÅR, ANALYSINTERVJU)

Diskussion

BARNENS SYN PÅ lösningar och förslag kring sugardejting och sex mot ersättning måste förstås ur deras egna beskrivningar. Vi ser att barnen har fler motiv än vad den allmänna bilden, som ofta kretsar kring självskadebeteende och psykisk ohälsa, visar. Denna bild är problematisk av flera anledningar. Dels osynliggörs förövaren när ansvaret läggs på barnet, dels kommer många barn inte att känna igen sig i beskrivningen av dem själva. I vår undersökning liksom i tidigare forskning ger barn en mängd olika skäl till att de sugardejtar och har sex mot ersättning.¹¹ Många barn hör också av sig till oss med nyfikna frågor kring sugardejting och att sälja sex. När vi lyssnar på barnen uppfattar vi att det för vissa av dem kan handla om ett sexuellt utforskande, snarare än ett djupt självdestruktivt beteende som bottnar i att de mår dåligt. Handlar det om att vi i vuxen världen behöver ha förklaringsmodellen kring det självskadande barnet för att mäta med? Att acceptera att alla barn som sugardejtar eller säljer sex inte anser sig vara utsatta är inte detsamma som att ta ansvaret från förövaren.

Vuxna behöver vidga uppfattningen om vilka det är som sugardejtar och säljer sex ytterligare. I andra undersökningar har pojkarnas liksom de ickebinäras utsatthet visat sig vara större än flickornas. Bemötande, stöd och insatser behöver utformas för att inkludera alla barn oavsett könsidentitet, sexuell läggning och funktionsförmåga.

Våra resultat visar ett liknande behov av att vidga den vanliga uppfattningen om den äckliga, gamla gubben som köper sexuella tjänster. Denna bild återfinns i vårt material, men breddas av barnens berättelser om jämnåriga personer (som också kan vara flickor), män i 30-års åldern och även vuxna kvinnor. Flertalet barn, som beskrev förövaren som den enda de litar på, en trygg och kärleksfull person som känner dem, beskrev i själva verket en process över tid där barnet nu upplevde att de hade en jämlik relation, som ibland beskrevs som ett förhållande. Vi behöver prata, med både barn och vuxna, om hur förövare gör när de ”groomar” barn, och vi behöver vidga vyn bort ifrån att det bara är ”äckliga gubbar” som utsätter barn.

Vikten av bemötandet

De barn som deltog i analysintervjuerna hade alla egen erfarenhet av sugardejting eller sex mot ersättning; dessa barn lyfte också fram en känsla och upplevelse av att själva ha viss kontroll. Barnen beskriver att sugardejting kan innebära allt från att hålla en vuxen sällskap till att sälja fotbilder – och det är inte självklart att barnen, när de är i det, ser sig själva som brottsutsatta. Att kunna välja formerna för sugardejtingen kan ge en känsla av egenmakt och för en del barn är det först när något inte går enligt barnens plan som sugardejtingen blir problematisk och utmanar den känslan. Barnen i intervjuerna lyfte vikten av att bli bemötta där de befinner sig, då olika barns erfarenheter och behov skiljer sig åt. För vuxna som

möter barn är detta oerhört viktigt att tänka på för att barnet ska kunna känna tillit och förtroende.

Att se och möta varje barn som en egen individ får däremot aldrig innebära att barnets erfarenheter tolkas som att problemet finns hos barnet. Att bilden av det utsatta barnet som självskadar är den enda som syns riskerar att leda till ett bemötande som inte hjälper barnet att få avlastning vad gäller skuld och skam. De får inte heller kunskap och information om att de själva inte har gjort något fel eller olagligt. Forskning har också lyft fram risken för att stödinsatser då fokuserar på personens, i detta fall barnets, eget ansvar – och att ansvaret för förändring då läggs på barnet. Utmaningar på strukturell nivå, till exempel vad gäller socioekonomi och social ojämlikhet, riskerar också att tonas ned.¹²

Vi ser att barnens övertygelse om att saker kommer förvärras om de berättar för en vuxen kan få allvarliga konsekvenser. Att inte kunna lita på att vuxna kommer att hantera frågan på ett bra sätt gör att barnen inte ens försöker, vilket innebär ett stort hinder för att den utsatthet barnen möter ska kunna förhindras. När barn väl berättar reagerar vuxenvärlden ofta med rädsla och går in med kraftfulla skyddsåtgärder på bekostnad av barnets rätt och möjlighet att själv få formulera sina behov. Detta gäller både viktiga vuxna i barnens närhet och den professionella vuxenvärlden, vars uppdrag är att

möta, stötta och hjälpa barn. Forskning på socialtjänstens utredningsprocesser har visat att när barn inte får komma till tals eller ge sin bild av vad problemet är, tenderar utformningen av skydd och omsorg att vara dåligt anpassad till de faktiska problem som dokumenterats i barnutredningen. Detsamma gäller vice versa; att barn kommer till tals och definierar problemet är förknippat med väl- anpassat skydd och omsorg.¹³ Vi kan se att motsvarande situation skulle kunna uppstå vad gäller stöd och hjälp till barn som utsatts för de brott som är i fokus i denna rapport. Om insatser endast riktar sig till barn som uppfyller andra kriterier (till exempel självskadande) än de barnen själva beskriver minskar också sannolikheten att barnen ska vilja ta del av dem.

Hur vuxna pratar har betydelse

Vid samtal med barn och unga behöver vuxna använda de ord och begrepp som barnen själva använder. I tidigare forskning har yrkesverksamma lyft fram vikten av att anpassa sitt språk för att inte exkludera, kränka eller bidra till ökade känslor av skam. Hur exempelvis socialarbetare pratar med unga om deras erfarenheter av sex påverkar både möjligheten att nå och bygga relation med dessa unga samt erbjuda relevant och hjälpsamt stöd. Begreppet prostitution lyfts fram som särskilt problematiskt i sammanhanget och som något många inte alls känner igen sig i.¹⁴ Detta begrepp existerar i princip inte i vårt material, utan barnen använder andra ord när de beskriver sin situation. Vuxna i barns närhet

måste ta ansvar för att förstå och använda ett relevant språk i mötet med barn och unga, även när det känns obekvämt. Att inte göra det är att förringa barns verklighet vilket kan göra det ännu svårare för barn att prata om sin situation.

Okunskap utnyttjas av förövare

Det är tydligt att många barn inte har fått kunskap om sina rättigheter till skydd och stöd, eller om vad lagen säger i situationer som rör sex mot ersättning och sugardejting. Denna okunskap hos barnen utnyttjas av förövare och framstår som den främsta anledningen till att de kan pressa barnen till att fortsätta ses, sälja sex, sugardejta eller att vara tysta om det de har varit med om. Okunskapen möjliggör också för förövare att hota barn med att de ska sprida övergreppsmaterial där både barnet och förövaren förekommer, då förövaren vet att barnet inte känner till att materialet skulle kunna användas som bevismaterial mot förövaren vid en anmälan. Barn gör inte samma uppdelning mellan livet i den fysiska världen och på nätet som många vuxna gör. Nätet är för barn en naturlig arena för interaktion, lärande och socialt samspel, en plats där många barn spenderar en stor del av sin tid och där de oundvikligen kommer att möta andra människor. Vi ser ett akut behov av att vuxna i barns närhet har nödvändiga kunskaper om lagstiftning och barns rättigheter i relation till sexuell exploatering på och utanför nätet, för att kunna möta, hjälpa och stötta de barn de möter.

Att förstå barnens verklighet

Ett av de viktigaste budskapen vi fått av barn i vårt material är att vuxna runt dem måste förstå deras verklighet. Barns agens blir synlig i denna rapport liksom i tidigare studier,¹⁵ och att förstå barnens verklighet innebär att vuxna måste våga utmana rädslor och egna föreställningar – även när det gäller vad som kan anses vara moraliskt rätt. Samtalet med ett barn som har sålt fotbilder en gång kommer inte att vara detsamma som samtalet med ett barn som har flera års erfarenhet av att sälja sex. Om ett barn inte själv upplever det som problematiskt att skicka anonyma bilder till en vuxen finns risken att ett samtal om ”övergrepp” och ”förövare” varken känns relevant eller landar väl hos barnet. Det här kan givetvis också vara sant för barn som har sex mot ersättning och som, när de är i det, inte ser det som ett problem. Att både närma sig ett barns verklighet och samtidigt hjälpa barnet till kunskap och insikt, kanske innebär att frågor om makt och jämlikhet i ett större perspektiv behöver komma först. En kontakt mellan ett barn och en vuxen i sexuellt syfte kan inte vara jämlik, vilket är viktig kunskap för den vuxna att bidra med och prata om tillsammans med barnet. Barnens upplevelser tar inte bort ansvaret från förövaren som utsätter barnet för ett eller flera brott, men barnets upplevelse är viktig för att samhällets stöd till barnet ska utgå från barnets bästa, vilket förutsätter barnets delaktighet.

¹¹ Svedin, C. G., Landberg, Å., & Jonsson, L. (2021). Unga, sex och internet efter# metoo: Om ungdomars sexualitet och utsatthet för sexuella övergrepp och sexuell exploatering i Sverige 2020/2021. Stiftelsen Allmänna Barnhuset. ¹² Holmström, C., Bjønness, J., Jensen, M. B., Seikkula, M., Antonsdóttir, H. F., Skilbrei, M. L., & Grönvall, Y. (2019). Young people,

vulnerabilities and prostitution/sex for compensation in the Nordic countries: A study of knowledge, social initiatives and legal measures. Nordic Council of Ministers. Gunnarsson, L., & Strid, S. (2021). Varieties of sugar dating in Sweden: Content, compensation, motivations. *Social Problems*, 70(4), 1044-1062.

¹³ Heimer, M., Näsman, E., & Palme, J. (2018). Vulnerable children's rights to participation, protection, and provision: The process of defining the problem in Swedish child and family welfare. *Child & Family Social Work*, 23(2), 316-323. ¹⁴ Holmström, C., Bjønness, J., Jensen, M. B., Seikkula, M., Antonsdóttir, H. F., Skilbrei, M. L., & Grönvall, Y. (2019). Young people,

vulnerabilities and prostitution/sex for compensation in the Nordic countries: A study of knowledge, social initiatives and legal measures. Nordic Council of Ministers. ¹⁵ Jonsson, L. S., Svedin, C. G., & Hydén, M. (2015). Young women selling sex online – narratives on regulating feelings. *Adolescent health, medicine and therapeutics*, 17-27.

ECPAT kräver

Samtycke kan inte köpas – avskaffa brottet utnyttjande av barn för köp av sexuell handling

Utredningen om stärkt straffrättsligt skydd för bland annat barn 15-17 år (SOU 2023:80) har kommit med förslag som innebär att i fler fall än idag kommer den som ger barn ersättning i någon form för sex kunna dömas för våldtäkt mot barn. Brottet utnyttjande av barn för köp av sexuell handling finns dock kvar eftersom utredningen anser att ersättning inte alltid innebär att barnet har svårt att värja sin sexuella integritet. ECPAT anser att om ersättning har förekommit ska det alltid anses att barnet har svårt att värja sin sexuella integritet och att den här brottsligheten måste tas på mycket större allvar. Av Brottsförebyggande rådets utvärdering av tillämpningen av brottet utnyttjande av barn för köp av sexuell handling framkommer att en tredjedel av fallen de granskat kunde kopplas till sugardejting på något sätt. Utredningen kunde också konstatera i sin genomgång av förundersökningsprotokoll att det fanns flera fall där det fanns omständigheter som talade för att det snarare skulle handla om våldtäkt än utnyttjande av barn för köp av sexuell handling, just för att barnet av olika skäl hade svårt att värja sin sexuella integritet. Barnkonventionen och dess andra tilläggsprotokoll ger alla upp till 18 år rätt till skydd mot betalda sexuella övergrepp. Det finns inget förmildrande med att barnet i fråga har nått åldern för sexuellt självbestämmande. Samtycke kan inte köpas.

Inför strikt ansvar vad gäller ålder vid sexualbrott mot barn

Ingen ska kunna komma undan med att säga att den trodde att personen den sugardejtade eller köpte sex av var över 18 år. För denna typ av allvarlig brottslighet krävs strikt ansvar vad gäller barnets ålder. Strikt ansvar innebär att det räcker med att åklagaren bevisar att målsäganden faktiskt är ett barn och att det alltså inte spelar någon roll vad den tilltalade visste, trodde eller borde ha förstått om barnets ålder. Normalt sett krävs inom straffrätten att åklagaren bevisar att den tilltalade hade uppsåt till eller var oaktsam beträffande en viss gärning eller omständighet. När det kommer till sexualbrott mot barn krävs det i svensk lagstiftning att gärningspersonen varit oaktsam i förhållande till barnets ålder, det vill säga att hen borde ha förstått att barnet var under 15 år eller under 18 år beroende på vilket brott det handlar om. ECPAT anser att inget barn ska behöva oroa sig för vad förövaren borde ha förstått om barnets ålder och kräver att det införs strikt ansvar avseende ålder vid sexualbrott mot barn. Det

Ingen ska kunna komma undan med att säga att den trodde att personen den sugardejtade eller köpte sex av var över 18 år. För denna typ av allvarlig brottslighet krävs strikt ansvar vad gäller barnets ålder.

finns redan i Storbritannien och Europadomstolen har slagit fast att det inte bryter mot rätten till en rättvis rättegång och att anses oskyldig till dess du bevisats skyldig som finns i Europakonventionen om mänskliga rättigheter.

Plattformarna måste ta sitt ansvar

Som det framgår av rapporten sker den första kontakten inte sällan via sociala medier och det sker även sugardejting helt digitalt. Här har plattformarna såväl en möjlighet som ett ansvar att förebygga och bekämpa att barn utsätts för sexuell exploatering på deras tjänster. Genom att använda tekniska verktyg för att upptäcka och stoppa att förövare tar kontakt med barn för att exploatera dem sexuellt så kan företagen bidra till en tryggare tillvaro för barn. Reglering på nationell nivå, EU-nivå och globalt behöver tillförsäkra att inga digitala tjänster ska kunna missbrukas för att begå sexuella övergrepp mot barn och att företagens åtgärder inte längre kan vara baserade på frivillighet – alla måste ta sitt ansvar.

Alla insatser som görs för att förebygga och upptäcka måste också involvera barn så att insatserna blir relevanta och baserade på barns vardag, särskilt när det kommer till barns liv på nätet.

De tekniska verktyg som används måste vara tillräckligt precisa och proportionerliga så att de för med sig minsta möjliga intrång i barns integritet och får inte användas för att begränsa barns rätt till sexuellt utforskande – men de ska skydda barn från sexuella övergrepp.

Förebygg och upptäck brottsligheten och prioritera utredningar som rör sexualbrott mot barn

För att inget barn ska behöva utsättas för betalda sexuella övergrepp krävs att den här typen av brottslighet förebyggs och, när den inträffar, upptäcks. Det kräver kunskap, mod och ett strukturerat arbetssätt på flera olika nivåer i samhället, samt en fungerande samverkan mellan såväl det offentliga som civilsamhället för att förebygga och upptäcka våld. Den föreslagna nationella strategin om våld mot barn kommer vara av avgörande betydelse även här. Alla insatser som görs för att förebygga och upptäcka sexuellt våld måste också involvera barn så att insatserna blir relevanta och baserade på barns vardag, särskilt när det kommer till barns liv på nätet. Av rapporten framgår att barnen inte

gärna vill att vuxenvärlden ska få veta eftersom barnen är rädda för skam- och skuldbeläggning. När ett barn väl berättat för vuxna och brottet kommit till rättsväsendets kännedom behöver dessa utredningar prioriteras, oavsett barnets ålder och oavsett om brottet skett på eller utanför nätet. Inget barn ska behöva undra vad som hänt med deras polisanmälan och inget barn ska behöva gå och vänta länge på en eventuellt kommande rättegång.

Inför ett kunskapslyft bland barn och vuxna om sexuella övergrepp

Det är tydligt att vuxna behöver mer kunskap om sexuella övergrepp framförallt de som sker på nätet och att den kunskapen måste vara grundad i barns erfarenheter. Barn behöver få veta att de inte har gjort något fel, vilka rättigheter de har och att det de utsatts för faktiskt är brottsligt. Förövare ska inte ges möjlighet att använda barnens okunskap som ett verktyg för att utsätta barnen för mer våld. Vuxenvärlden behöver ta till sig av barns erfarenheter och kunskap för att på bästa sätt kunna möta de barn som utsatts och förebygga att och upptäcka om barn i deras närhet

blir utsatta. Detta kunskapslyft behöver ske i samverkan mellan barn, civilsamhälle och akademien och på ett effektivt och relevant sätt nå ut till barn och till viktiga vuxna i barns närhet.

Ökad kunskap inom socialtjänsten

Att ett barn har sex mot ersättning är ett exempel på vad som i svensk lagstiftning kallas socialt nedbrytande beteende och kan under vissa förutsättningar vara grund för ett tvångsomhändertagande. Denna rapport visar att det finns flera olika anledningar till att barn har sex mot ersättning och det krävs att socialtjänsten har god kunskap om detta för att kunna bemöta barnet på bästa sätt och vidta de åtgärder som faktiskt kan hjälpa barnet. Att bli placerad kan uppfattas som en form av skam och skuldbeläggning som stärker en bild av att det är barnet som gjort något fel och som har ett problematiskt beteende – när den enda som faktiskt gjort något fel är förövaren. Ett barn som ägnar sig åt sugardejting för att bidra till familjens försörjning behöver få veta att socialtjänsten stöttar familjens försörjning – inte bli omhändertaget för något som aldrig var barnets fel.

Referenser

Gunnarsson, L. (2022). Sugardejting. I Strand, S., Strid, S., & Nyman, M (Red.), *Vi talar om unga: Hur kan vi hantera våldet i ungas liv?* (s. 10-17). Centrum för våldsstudier, Örebro universitet

Gunnarsson, L. (2023). The Allure of Transactional Intimacy in Sugar Dating. *Sociological Perspectives*, 07311214231191771

Gunnarsson, L., & Strid, S. (2021). Varieties of sugar dating in Sweden: Content, compensation, motivations. *Social Problems*, 70(4), 1044-1062.

Heimer, M., Näsman, E., & Palme, J. (2018). Vulnerable children's rights to participation, protection, and provision: The process of defining the problem in Swedish child and family welfare. *Child & Family Social Work*, 23(2), 316-323.

Holmström, C., Bjønness, J., Jensen, M. B., Seikkula, M., Antonsdóttir, H. F., Skilbrei, M. L., ... & Grönvall, Y. (2019). *Young people, vulnerabilities and prostitution/sex for compensation in the Nordic countries: A study of knowledge, social initiatives and legal measures*. Nordic Council of Ministers.

Johansson, A., & Gunnarsson, L. (2022). " Jag är inte prostituerad, jag lever normalt": Sugardejtares språkliga och praktiska relationsarbete för att avgränsa sugardejting från prostitution. *Sociologisk forskning*, 59(1-2), 101-125.

Jonsson, L. S., Svedin, C. G., & Hydén, M. (2015). Young women selling sex online—narratives on regulating feelings. *Adolescent health, medicine and therapeutics*, 17-27.

Metcalfe, K. B., Cormier, L. A., Lacroix, P. J., & O'Sullivan, L. F. (2023). "I Was Worshiped and in Control": Sugar Arrangements Involving Transactional Sex from the Perspective of Both Sugar Babies and Sugar Benefactors. *The Journal of Sex Research*, 1-13.

Svedin, C. G., Landberg, Å., & Jonsson, L. (2021). Unga, sex och internet efter# metoo: *Om ungdomars sexualitet och utsatthet för sexuella övergrepp och sexuell exploatering i Sverige 2020/2021*. Stiftelsen Allmänna Barnhuset.

Svedin, C. G., Priebe, G., Wadsby, M., Jonsson, L., & Fredlund, C. (2015). Unga sex och Internet-i en föränderlig värld.

"Man ser det som ett hack. Något lätt som ingen behöver få veta"

(FLICKA, 15 ÅR, ANALYSINTERVJU)

@ECPATSverige

+46 (0)8 598 920 00
info@ecpat.se

www.ecpat.se
www.ecpat.se/hotline
www.dittecpat.se
www.ecpat.se/vuxenstod

Bankgiro: 903-4349

